Funktionsprogram

Grundskola

Barn- och ungdomsnämnden

Antaget 2020-06-17

Halmstad

Innehåll

Bakgrund **1**
Syfte 1
Mål 1
Omfattning 1
Användning 1
Verksamhetsbeskrivning **2**
Planering för om- och tillbyggnad av befintliga lokaler 2
Antaganden vid behovsberäkning ämnesrum och idrott 2
Planering av nya lokaler 2
Typskolor 2
Funktionsbeskrivning **3**
Entré 3
Allmänt 3
Funktioner 3
Samband mellan olika funktioner 3
Arbetsenhet 4
Allmänt 4
Funktioner 4
Samband mellan olika funktioner 5
Flexenhet 5
Allmänt 5
Funktioner 5
Samband mellan olika funktioner 5
Hjärta 5
Allmänt 5
Funktioner 5
Samband mellan olika funktioner 5
Ämnesrum 6
Allmänt 6
Funktioner 6
Samband mellan olika funktioner 7
Idrott och hälsa 7
Allmänt 7

Funktioner 7
Samband mellan olika funktioner 7
Skolbibliotek 8
Allmänt 8
Funktioner 8
Matsal 8
Allmänt 8
Funktioner 8
Samband mellan olika funktioner 8
Administration 9
Allmänt 9
Funktioner 9
Samband mellan olika funktioner 9
Elevhälsa 9
Allmänt 9
Funktioner 10
Samband mellan olika funktioner 10
Personalutrymmen 10
Allmänt 10
Funktioner 10
Samband mellan olika funktioner 10

Bakgrund

Som komplement till gällande lagstiftning och Halmstads kommuns övergripande styrdokument är detta generella funktionsprogram framtaget och ska ligga till grund för ny-/om- och tillbyggnation av grundskolor. Lokalerna ska vara ändamålsenliga, yteffektiva, flexibla och omställbara för att möta skolans behov och vara hållbara över tid.

Syfte

Funktionsprogrammet ska beskriva vilka funktioner och samband grundskolans lokaler behöver stödja för att ge förutsättningar för en utvecklad undervisning

Mål

- Måluppfyllelsen i Halmstads kommuns skolor ska öka genom utvecklad undervisning som stöds och underlättas av miljön
- Alla elever ska få likvärdiga förutsättningar till en bra start i livet
- Ändamålsenliga, likvärdiga och yteffektiva lokaler

Omfattning

Funktionsprogram grundskola finns i två versioner. Kortversionen innehåller de delar som beslutas av barn- och ungdomsnämnden medan den fullständiga versionen tar upp fast utrustning, beräkningsmodeller samt råd att tänka på.

Vår vision

HEMSTADEN

Vi är en kommun där människor möts – med trygghet, respekt och kärlek.

KUNSKAPSSTADEN

Vi är en kommun där människor växer och utvecklas – genom livslångt lärande och kreativitet, företagsamhet och innovativt tänkande.

UPPLEVELSESTADEN

Vi har en atmosfär som ger livslust – genom aktivitet, gemenskap och livskvalitet.

Användning

Funktionsprogrammet ska ligga till grund för alla ny-/om- och tillbyggnationer av grundskolor i Halmstads kommun. Varje specifikt skolprojekt utgår från gällande styrdokument och lagstiftning samt kompletteras av barn- och ungdomsnämndens behov i form av funktionsprogram för grundskola. Myndighetskrav och styrdokument redovisas inte i funktionsprogrammet. Dessa ska alltid inhämtas från ursprungskällan. De funktionskrav som redovisas i funktionsprogram grundskola ligger till grund för framtagning av ytsatta lokalprogram.

Pedagogisk idé

Funktionsprogram för grundskola har som utgångspunkt att tillgodose bl. a skollagens krav på lokaler och utrustning tillsammans med den för verksamheten utarbetade pedagogiska idé om en utvecklad undervisning. Den pedagogiska idén ska vara enkel att ta till sig för alla som vistas i lokalerna. Funktionsprogram för grundskola kompletteras därför av ett för verksamheten utarbetat material som beskriver hur barn- och ungdomsförvaltningens tillgodoser tillgängliga lärmiljöer och en ökad måluppfyllelse. Detta material redovisas inte i funktionsprogram grundskola.

Verksamhetsbeskrivning

Halmstads kommuns skolor organiseras:

- I ett åk F-9 perspektiv
- I första hand åk F-9 eller åk F-3 med mottagande skola i åk 4–9 eller åk F-9 och i andra hand åk F-6 med mottagande skola åk F-9 eller åk 4–9
- Maximalt en övergång under elevens grundskoletid
- Övergångar från samtliga skolor till mottagande skola sker om möjligt vid ett och samma tillfälle
- Skolorna har arbetsenheter uppdelade efter låg-, mellan- och högstadiet
- Förskoleklass organiseras i lågstadiets arbetsenhet
- Fritidshem är helintegrerat med skolverksamheten upp till åk 6
- Lokalerna i en skola tillhör alla elever och personal
- En arbetsenhet dimensioneras för minst 100 elever med marginal upp till 108 elever
- Undervisningsrum dimensioneras inom en arbetsenhet i varierande storlekar för minst 25 elever och max 30 elever

Planering för om- och tillbyggnad av befintliga lokaler

Om- och tillbyggnad bör anpassas till de befintliga lokalernas beskaffenhet och i så stor utsträckning som möjligt utgå från funktionsprogram för grundskola.

Antaganden vid behovsberäkning ämnesrum och idrott

Behovsberäkningar för antal ämnesrum och idrott och hälsa är gjorda utifrån vissa antaganden kring timplan och teoretisk schemaläggning. Beräkningsmodeller presenteras i den fullständiga versionen.

Planering av nya lokaler

För en optimal organisation av nya grundskolor finns typförslag på storlek och elevantal. Mellan 75–100 elever i varje årskurs medför att arbetsenheter kan fördelas antingen med blandade åldrar eller med fördel åldershomogent. Skolor kan ha färre elever i de yngre åldrarna om skolan förväntas ta emot elever i åk 4.

Typskolor

	åk F-3	åk 4–9	åk F-9
	300–324 elever	600–648 elever	1000–1080 elever
Antal funktioner			
Entré	2	2	4
Arbetsenheter	3	6	10
Flexenheter	1	2	3
Idrottslokaler	1	2	3
Bild	-	1	1
Musik	-	1	1
Hem- och konsumentkunskap	-	1	1
Slöjd	-	3	3
Naturorienterande ämnen samt teknik	-	2	2

Funktionsbeskrivning

- Nya skolor planeras att vara skofria
- Alla ytor inklusive kommunikationsytor ska utformas så att de i så hög grad kan användas i den pedagogiska verksamheten, exempelvis torg
- Skymda utrymmen ska undvikas
- WC/RWC ska placeras diskret men inte undanskymda för möjlighet till överblickbarhet
- Lokalerna ska både stödja en god överblickbarhet men med begränsade och störande visuella intryck
- Möbelfunktioner kan med fördel vara integrerade i exempelvis väggar, trappor eller fönster

Entré

Tydlig och välkomnande även för besökaren

Allmänt

- Huvudentrén nyttjas även före och efter skoltid
- En besökare ska bli sedd och kunna få en bra överblick över skolan från huvudentrén
- Få entréer för en trygg och säker skolmiljö
- Hög tillgänglighet vid entréer
- Utformning av entrén ska underlätta flödet både in och ut ur skolan och minimera risken för krockar
- Möjlighet till överblick och vuxennärvaro i samband med entréer

Funktioner

Funktion	**Beskrivning**
Huvudentré	En huvudentré per skola, utmärkande och tydlig Väderskydd
Informationstavla	Vägledning för besökaren vid huvudentrén
RWC	åk F-3 vid entrén Ska kunna användas utifrån med skor
Övriga entréer	åk F-3 - två entréer per 300 elever åk 4–9 - en entré per stadium Väderskydd
Skoförvaring med sittplatser	För besökaren Tydlig skogräns

Samband mellan olika funktioner

- Huvudentré med Hjärta ska placeras centralt i skolan
- Från huvudentrén finns samband med allmänna funktioner som samnyttjas
- Huvudentrén och vindfång ska om möjligt vara gemensamma för skola och idrottshall om idrottshallen och övrig skolbyggnad sitter ihop
- En neutralt placerad ingång till idrottslokaler som kommer att hyras ut

Arbetsenhet

Trygghet och studiero

Allmänt

- I en arbetsenhet tillhör lokalerna alla elever, personal och fritidshem
- En arbetsenhet består av mellan 100–108 elever samt personal
- Arbetsenheterna ska anpassas i sin inredning och utformning efter elevernas ålder
- Undervisningsrum och grupprum ska inte vara genomgångsrum
- Verkstäderna ska utrustas olika och kunna samnyttjas mellan arbetsenheterna, minst en verkstad ska utrustas med köksinredning
- 1 grupprum i en arbetsenhet planeras in i undervisningsrummet. Den extra ytan i undervisningsrummet ger en större möjlighet till varierad lärmiljö

Funktioner

Funktion	**Beskrivning**
Undervisningsrum	Varierande storlek
Grupprum	1 till varje undervisningsrum
Torg	Möjlighet för rum i rummet åk F-3, åk 4–6 pedagogisk yta åk 7–9 pedagogisk- och pausyta
Verkstad	åk F-3, åk 4–6
Förråd	2 förråd åk F-6 1 förråd åk 7–9
Samtalsrum	För 4 personer
Arbetsrum	Arbetsplatser för 8 personer Individuell förvaring
Kopiering	Neutralt placerad 1–2 per våning
Kapprum	Ytterkläder och skor i samma utrymme åk F-3 öppen förvaring åk 4–9 skåp med lås Kapprum för personal i arbetsenhet
Torkrum	Till varje kapprum åk F-3, åk 4–6
WC	1 RWC per arbetsenhet Personal-WC intill arbetsrum

Beräkningsmodell antal rum per arbetsenhet							
Antal arbetsenheter		**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Undervisningsrum	åk F-3	4	8	12	16	20	24
	åk 4–6	4	8	12	16	20	24
	åk 7–9	3	6	9	12	15	18
Verkstäder	åk F-3	1	2	3	4	5	6
	åk 4–6	1	1	2	2	3	3

Samband mellan olika funktioner

- Samband från undervisningsrum till grupprum. Något grupprum kan med fördel placeras neutralt med ingång från exempelvis torg
- Samband mellan torg och verkstad för möjlighet till öppnare ytor
- Verkstad placeras lättåtkomligt för samnyttjande mellan arbetsenheterna
- Kommunikationen mellan Hjärtat och arbetsenheterna ska vara enkel och tydlig

Flexenhet

Tillgodose behov av lugn och avskildhet samt interaktion och samarbete

Allmänt

- I skolan ska det finnas en samlad flexenhet per stadium, vid fler än fyra arbetsenheter per stadium kan flexenheten delas upp i två
- Flexenheten dimensioneras för cirka fem elever per arbetsenhet

Funktioner

Funktion	**Beskrivning**
Undervisningsrum	1 per flexenhet med möjlighet för rum i rummet
Grupprum	2-3 per flexenhet I anslutning till undervisningsrum
Entré	Egen ingång
WC	

Samband mellan olika funktioner

- Flexenheten ska kännas inkluderande men ligga avskilt

Hjärta

Skolans mittpunkt

Allmänt

- Hjärtat ska vara skolans mittpunkt med en välkomnande miljö av publik karaktär
- Hjärtat ska bestå av lugnare och mer aktiva delar
- Om skolan planeras för åk 7–9 ska ett elevcafé inkluderas i Hjärtat

Funktioner

Funktion	**Beskrivning**
Sittplatser	Pausyta för äldre elever
Café med cafékök	För de äldre eleverna
Utställningsyta	För elevarbeten

Samband mellan olika funktioner

- Kommunikationen mellan Hjärtat och arbetsenheterna ska vara enkel och tydlig

- Hjärtat har samband med matsalen, bibliotek, praktisk-estetiska- samt naturorienterande ämnen. Detta är också ytor som kan hyras ut efter skoltid

Ämnesrum

Kreativitet och skapande

Allmänt

- För åk F-3 sker undervisning inom arbetsenheten. Slöjd för åk 3 kan ske i ämnesrum på åk F-9 skola när utrymme finns
- Ämnesrum används av fritidshemmet efter skoltid
- Ämnesrum dimensioneras för undervisningsgrupper mellan 25–27 elever, slöjd och hemkunskap för 18 elever
- När behovet är mer än 1 rum per ämne, ska i första hand samnyttjande mellan ämnesrum ske
- Åk 4–6 är beräknat ha hälften av sin undervisning i praktisk-estetiska och naturorienterande ämnen i ämnesrum resterande tid inom sina arbetsenheter. Förutom i ämnena slöjd och hem- och konsumentkunskap där all undervisning är möjlig i ämnesrum
- För åk 7–9 är det möjligt att förlägga all undervisning i praktisk-estetiska och naturorienterande ämnen i ämnesrum
- Arbetsplatser för lärare i praktisk-estetiska och naturorienterande ämnen placeras i någon av skolans arbetsenheter

Funktioner

Funktion	**Beskrivning**
Bild	Goda ljusförhållanden men direkt solinstrålning ska undvikas
Våtrum	
Förråd	2 styck
Hem- och konsumentkunskap	För 18 elever
Matsal	Samnyttjas med skolans matsal
Förråd	Förvaring av material
Städ	Förvaring av städmaterial
Tvättstuga	Samnyttjas med slöjd - textil
Musik	Akustiskt utformat
Grupprum	I anslutning till musikrum mindre glasparti för överblickbarhet
Förråd	I anslutning till musikrum
Slöjd	För 18 elever
Virkesförråd	Nås enkelt och säkert utifrån
Textilförråd	Förvaring material
Tvättstuga	Samnyttjas med hem- och konsumentkunskap
Maskinrum	Glasparti för god överblick Inklusive utrymme för spånsug
Biologi	
Kemi	
Fysik	
Teknik	

Gift- och gasrum	Utrymme eller rum
Prepprum	1 prepprum delas av flera rum

Samband mellan olika funktioner

- Lokaler för praktisk-estetiska samt de naturorienterande ämnena ska finnas i samband med Hjärtat och bör kopplas samman lokalmässigt för god samverkan
- Slöjd och hem- och konsumentkunskap placeras i samband med varandra då tvättstuga samnyttjas mellan ämnena
- Arbetsplatser för lärare i praktisk-estetiska och naturorienterande ämnen placeras inom en närliggande arbetsenhet
- Virkesförråd placeras så att transporter kan ske säkert utifrån

Idrott och hälsa

Elever utvecklar intresse för fysisk aktivitet

Allmänt

- Idrott för F-3 sker i rörelserum
- Idrottslokal för 4–9 är en tvådelad fullstor hall för två undervisningsgrupper samtidigt
- Arbetsplatser för lärare i idrott och hälsa placeras i någon av skolans arbetsenheter
- Omklädningsrum ska vara tillgängliga och utformas så de upplevs trygga och stödja behov av integritet
- Utemiljön kan med fördel utformas för idrottsundervisning avskild från rastverksamhet

Funktioner

Funktion	**Beskrivning**
Idrottslokal	åk F-3 10x16 m åk 4–9 20x40 m (salen räknas som två lokaler) Inbyggt hyllsystem för förvaring av kläder och väskor i idrottslokal
Omklädningsrum	Tre omklädningsrum till varje lokal varav ett mindre Duschbås
WC	
Förråd	1 per lokal

Samband mellan olika funktioner

- Idrottslokal för åk F-3 med koppling till matsal för fritidsverksamhet
- Om möjligt ska skolbyggnad och idrottslokaler byggas ihop

Skolbibliotek

Stimulera elevers läsintresse

Allmänt

- Ett bibliotek per skola – kan samnyttjas med folkbibliotek
- En tydlig och integrerad del av skolans verksamhet
- Skolbiblioteket är ett rum som går att stänga
- Möjlighet att kunna öppna upp del av skolbiblioteket med glasväggar för skyltning

Funktioner

Funktion	**Beskrivning**
Huvudyta	En sammanhållen yta inklusive sittplatser
Arbetsplats skolbibliotekarie	Integrerat i huvudytan
In- och utlåning	Placerad vid entrén
Förråd	För klassuppsättningar böcker

Samband mellan olika funktioner

- Skolbiblioteket placeras i samband med Hjärtat
- Skolbiblioteket bör inte vara en genomgångsyta och ska därför inte integreras i kommunikationsytor eller vara en genväg för att transportera sig mellan olika delar av skolan

Matsal

En pedagogisk lärmiljö

Allmänt

- Matsalen ska placeras på en plats på skolan men fördelad på flera rum
- Matsalen ska dimensioneras för att alla elever ska kunna serveras mat mellan kl. 11-13
- Alla måltider för elever i skola och fritidshem äts i matsalen
- Matservering ska kunna avskiljas för att matsal ska utformas och användas till undervisning, studier, information, uppträdanden och fritidshemsverksamhet
- Cirkulärt flöde för att undvika krockar

Funktioner

Funktion	**Beskrivning**
Matsal	Fördelad på flera rum med olika karaktär (tyst del)
Diskinlämning	Eget rum
Forum	Exempel gradängsittning

Samband mellan olika funktioner

- Matsalen är en naturlig samlingspunkt i Hjärtat
- Vid åk 4–9 skola samnyttjas den minsta av matsalarna med hem- och konsumentkunskap

Administration

Öppen och tillgänglig

Allmänt

- En samlad administration per skola
- Inom administrationen har rektor, administratör och specialpedagog sin arbetsplats

Funktioner

Funktion	**Beskrivning**
Kontor	Mindre individuella kontor för rektorer med samtalsmöjlighet 1–2 personer Större kontor med arbetsplatser för 2–4 personer
Samtalsrum	För 6 personer
Konferensrum	För 15 personer Samnyttjas med elevhälsan
Kopiering/förvaring	Neutralt placerad
Förråd/skåp	Brandsäkert

Antal arbetsenheter	**1–2**	**3–4**	**5–6**	**7–8**	**9–10**
Kontor rektor	1	2	3	4	5
Kontor administration	1	1	1	1	1
Samtalsrum	1	1	1	1	2
Konferensrum	1	1	1	1	1

Samband mellan olika funktioner

- Administrationen placeras lättillgängligt även för besökaren och i samband med elevhälsan

Elevhälsa

Förebyggande och hälsofrämjande

Allmänt

- Lokalerna ska alltid stödja en samlad elevhälsa per skola
- Elevhälsan ska upplevas trygg och vara tillgänglig
- Elevhälsan ska vara lättåtkomlig
- Inom elevhälsan har skolsköterska, kurator, och studie- och yrkesvägledare sin arbetsplats. Skolläkare och psykolog använder vid behov undersöknings- och samtalsrum
- Elevhälsan ska vara insynsskyddad
- Elevhälsan ska alltid innehålla undersökningsrum, väntrum, vilrum och WC/RWC

Funktioner

Funktion	Beskrivning
Undersökningsrum	Förvaring sekretessbelagt material Arbetsplats med samtalsmöjlighet
Kontor	Arbetsplats för 2 personer
Samtalsrum	Samnyttjas med administration
Väntrum	Ej genomgång
Vilrum/samtalsrum	Inreds för båda funktionerna Glas i dörren utifrån för överblick
WC/RWC	Gränsa till undersökningsrum

Antal arbetsenheter	1–2	3–4	5–6	7–8	9–10
Undersökningsrum	1	1	2	2	2
Samtalsrum	0*	1	1	1	1
Kontor	0*	1	2	2	2

*samnyttjas med administration

Samband mellan olika funktioner

- Elevhälsan ska placeras lättillgängligt
- Den samlade elevhälsan ska i första hand placeras i samband med administrationen
- RWC/WC ska gränsa till skolsköterskan och vilrum (ingång från väntrummet)

Personalutrymmen

Avkoppling och möten

Allmänt

- Minst 1 pausrum per skola, antalet beroende på skolans storlek och utformning

Funktioner

Funktion	Beskrivning
Pausrum	Avsedd för pauser och måltider
Vilrum/samtalsrum	Möjlighet till mörkläggning
WC	
Kapprum	För personal
Dusch- och omklädningsutrymme	

Samband mellan olika funktioner

- Pausrum ska placeras i nära anslutning till arbetsenheterna